

אצל הנשמה כמו נקבה אצל הזכר. ואת לוט בן אחיו - זה (יצר הרע) הנחש שלא זו כל כף מן הגוף, משום הדבקות של הגוף לא כל כף זזים (הזמן ההוא) ממנו. אבל התעוררות הנשמה תמיד מלקה אותו ומתרה בו ומוכיחה אותו ומכניעה אותו בעל כרחו, ולא יכול לשלט.

ואת כל רכושם אשר רכשו - אלו המעשים הטובים שעושה אדם בעולם הזה בהתעוררות של הנשמה. ואת הנפש אשר עשו בחרן - אותה הנפש שהיתה בראשונה בדבקות בחכרות של הערלה ההיא עם הגוף ותקן אותה לאחר מפן, שהרי אחר שלש עשרה שנים ומעלה, כשהנשמה מתעוררת לתקן את הגוף, שניהם מתקנים את אותה הנפש שמשתפת עם חזק הנחש ויתשוקתו הרעה. זהו שכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן. ועם כל זה הנשמה מתגברת באותו הנחש לשבר אותו בחזק בשעבוד של תשובה (נ"א בשעבוד של תורה, ונושף אותו לבתי כנסיות ובתי מדרשות כדי שלא יתגבר על הרוח כבראשונה). זהו שכתוב ויעבר.

(ע"כ סתרי תורה).

רבי שמעון אמר, ואעשף לגוי גדול - מצד הימין. ואברכה - מצד השמאל. ואגדלה שמך - מצד האמצע. והיה ברכה - מצד של ארץ ישראל. הנה פאן פסא של ארבעה עמודים שכלם כלולים באברהם. מפאן והלאה ברכות לאחרים שזוונים מפאן, שכתוב ואברכה מברכה. ומקללך אאר ונברכו כף כל משפחת האדמה.

רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו, והיה עמו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר לו רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, זה שכתוב לך לך מארצה וממולדתך, פיון שכלם יצאו ללכת, למה לא נאמר לו שכלם

נשמתא לנשמתא והוא זכר. ה' דא נשמתא נוקבא). דא גופא, דאיהי לגבי נשמתא פנוקבא לגבי דכורא. ואת לוט בן אחיו דא (יצר הרע) נחש דלא אעדי כל כף מן גופא, בגין דדבקותא דגופא לא אעדיו כל כף (ומנא ההוא) מניה, אבל אתערוותא דנשמתא אלקי ליה תדיר ואתרי ביה ואוכח ליה וכפיף ליה על פרחיה ולא יכול לשלטאה.

ואת כל רכושם אשר רכשו אלין עובדין טבין דעביד בר נש בהאי עלמא באתערוותא דנשמתא. ואת הנפש אשר עשו בחרן, ההוא נפש דהות בקדמיתא בדבקותא בחכרותא דהיא ערלה בהדי גופא ואתקין לה לבתר, דהא לבתר דתליסר שנין ולעילא דנשמתא אתערת לאתקנא לגופא, תרווייהו מתקנין לההיא נפש דמשתתפא בתוקפא דנחש ותאובתיה בישא הדא הוא דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן. ועם כל דא נשמתא אתקיפת ביה בההוא נחש לתברא ליה בתוקפא בשעבודא דתשובה (נ"א בשעבודא דאורייתא, ואמשוד ליה לגבי בתי כנסיות ובתי מדרשות בגין דלא יתגבר על הרוח כדבדמיתא) הדא הוא דכתיב ויעבור (עד כאן סתרי תורה).

רבי שמעון אמר ואעשף לגוי גדול מסטרא דימינא. ואברכה מסטרא דשמאלא ואגדלה שמך מסטרא דאמצעיתא. והיה ברכה מסטרא דארעא דישראל. הא הכא כרסייא דארבע סמכין דכלהו כלילן ביה באברהם, מפאן ולהלאה ברכאן לאחריני דמתזני מהכא דכתיב ואברכה מברכה (דף ע"ב ע"א) ומקללך אאר ונברכו כף כל משפחות האדמה.

רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון אבוי, והוי עמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר ליה רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי, האי דכתיב לך לך מארצה

שמעון אביו, והיה עמו רבי יהודה ורבי יצחק ורבי חזקיה. אמר לו רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, זה שכתוב לך לך מארצה וממולדתך, פיון שכלם יצאו ללכת, למה לא נאמר לו שכלם

יצאו? שהרי אף על גב שתרח
היה עובד לעבודה זרה, פיון
שתתעורר בהתעוררות טובה
לצאת עם אברהם, וראינו
שתקדוש ברוך הוא מרצה
מתשובת הרשעים, והתחיל
לצאת, למה לא כתוב לכו לכם?
למה לאברהם לבדו לך לך?

אמר לו רבי שמעון, אם תאמר
שתרח, כשיצא מאור פשדים, זה
היה כדי לחזור בתשובה - לא
כך! אלא כשיצא, יצא להנצל,
שכל בני ארצו רצו להרג אותו.
פיון שראו שנצל אברהם, היו
אומרים לתרח: אמה הוא שהיית
מטעה אותו בפסילים הללו.
ומתוך ההפחדה שלהם יצא
תרח. פיון שהגיע לתרו, לא יצא
משם אחר כך, שכתוב וילך
אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך
אתו לוט. ואלו תרח לא כתוב ו

ולך אלא ויצא.

פתח ואמר, (איוב לח) וימנע
מרשעים אורם וזרוע רמה
תשבר. הפסוק הזה הקימוהו,
אבל וימנע מרשעים אורם - זה
נמרוד ובני דורו שיצא אברהם
מהם, שהיה אורם. וזרוע רמה
תשבר - זה נמרוד.

דבר אחר וימנע מרשעים אורם
- זה תרח ובני ביתו. אורם - זה
אברהם. לא כתוב האור אלא
אורם, שהיה עמהם. וזרוע רמה
תשבר - זה נמרוד, שהיה מטעה
אחריו את כל בני העולם,
ומשום כך כתוב לך לך, כדי
להאיר לך ולכל אותם שיצאו
ממך מכאן והלאה.

עוד פתח ואמר, (שם לו) ועתה לא
ראו אור בהיר הוא בשחקים
ורוח עברה ותטהרם. ועתה לא
ראו אור - מתי? בשעה שאמר
הקדוש ברוך הוא לאברהם לך
לך מארצך וממולדתך ומבית

וממולדתך, פיון דכלהו נפקו למהך, אמאי
לא אתמר ליה דכלהו יפקון. דהא אף על גב
דתרח הוה פלח לעבודה זרה. פיון דאתער
באתערותא טב למיפק בהדיה דאברהם,
וחמינן דקדשא בריך הוא אתרעי בתיובתא
דחייביא ושרא למיפק אמאי לא כתיב לכו
לכם, אמאי לאברהם בלחודוי לך לך.

אמר ליה רבי שמעון, אי תימא דתרח כד
נפק מאור פשדים בגין לאהדרא
בתשובה הוה, לאו הכי. אלא כד נפק
לאשתזבא נפק, דהווי כלהו בני ארעיה בעאן
למקטליה. פיון דחזו דאשתזיב אברהם הווי
אמרי ליה לתרח, אנת הוא דהוית מטעי לן
באלין פסילין, ומגו דחלא דלהון נפק תרח,
פיון דמטא לתרו לא נפק מתמן לבתר,
דכתיב וילך אברהם כאשר דבר אליו ה' וילך
אתו לוט, ואילו תרח לא כתיב (בית וולך, אלא ויצא).

פתח ואמר (איוב לח) וימנע מרשעים אורם
וזרוע רמה תשבר. האי קרא אוקמוהו,
אבל וימנע מרשעים אורם, דא נמרוד ובני
דריה דנפק אברהם מנייהו דהוה אורם.
וזרוע רמה תשבר, דא נמרוד.

דבר אחר וימנע מרשעים אורם, דא תרח
ובני ביתיה. אורם, דא אברהם. האור
לא כתיב אלא אורם דהוה עמהון. וזרוע
רמה תשבר, דא נמרוד דהוה מטעי אבתריה
כל בני עלמא, ובגין כך כתיב לך לך. בגין
לאנהרא לך ולכל אנון דיפקון מינה מפאן
ולהלאה.

תו פתח ואמר, (איוב לו) ועתה לא ראו אור
בהיר הוא בשחקים ורוח עברה
ותטהרם. ועתה לא ראו אור, אימתי, בשעתא
דאמר קדשא בריך הוא לאברהם לך לך